

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput III. Necessaria est regula aliqua, recta, & solida, qua damnatarum à
Pio V. propositionum sensus damdatus à non damnato discernatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

tum te habere volumus. Te quoque vicissim tue pietati, optimique filii officio, summæque bonorum omnium expectationi, omnibus in rebus, cumulatissimè satisfacturum esse persuasum habemus. Quo nomine omnem tibi à Domino Deo nostro, tum in hac, tum in futura vita felicitatem precamur. Ipsum etiam Pius V. in Brevi ad ipsum dato 13. Maii 1569. obsequentissimum vocavit suam huiusque S. Sedis filium. Unde post mortem apparens eximio viro Jacobo Bajo, nepoti suo, declaravit se esse in statu salutis, in piacularibus quidem flammis, non tamen ob doctrinam, sed ob admissam aliquam in administrando Decanatus officio negligentiam. In cuius fidem authenticum istius eximii viri testimonium Doctor Steyartius typis mandari fecit.

45 Hæc dicta sunt ad vindicandos pios manes ipsius à gravissima injuria, per immanem calumniam ipsi recentè illata à P. Sabran Authore, vel certè disseminatore libelli anonymi, cui titulus: *Artes Bajano*: in quo pag. 7. ac seqq. Bajum depingere non erubescit velut hæresiarcham, suas iis artibus hæreses disseminantem, defendentem, malignèque regentem, quibus alii hæresiarchæ suas, pro iisque tuendis sacras Scripturas Augustinæque, admixtis nonnunquam aliis Patribus, more Luthero, Calvino, aliisque hæresiarchis familiari, perpetuo citantem. Sic deposito omni pudore, sparsis in populo libellis famosis, tam exquisitæ eruditionis, tam humilis patientiæ, tam commendatæ erga S. Sedem submissionis virtum, piè in Domino defunctum, per alienam ab homine Christiano maledicendi prutiginem, denigrare conantur libellorum istorum Authores, disseminatoresque, etiam in eo quòd Scripturas & Patres perpetuo citet; quasi hoc ipso hæresiarcharum sit imitator. Verùm ex præmissis manifesta est calumnia ipsorum. Unde servi sui innocentiam signo insolito Deus indigitasse videtur, dum in anima ipsius à corpore separationis momento, quasi columna ignea directè supra locum in quo recumbebat, ter ex infimo aëre in calum usque ascendere, pluribus fide dignis Religiosis Dominicanis, simul eo momento in suo horro congregatis, visa est, qui iurejurando se paratos esse confirmare ita se vidisse, laudato eximio D. Jacobo Bajo fidem fecerunt, prout in eodem testimonio authentico per Doctorem Steyartium typis mandato continetur.

CAPUT III.

Necessaria est regula aliqua, recta, & solida, quæ damnatarum à Pio V. propositionum sensus damnatus à non damnato discernatur.

46 Ratio est duplex. Prima petitur ex magna varietate sententiarum circa sensum illum, in qua firmum ex Bulla Piana contra opinionem aliquam argumentum depromi nequit, nisi per regulam aliquam solidam, damnatus sensus à non damnato discernatur. Uno enim sen-

su propositiones illas censurâ notatas præterdit Cunerus, Petri; alio Suarez; alio Torrez; alio Ripalda & Author doctrinæ per Belgium manantis. Nam duo isti damnatas asserunt in sensu Baii & Theologorum Lovanienfium. Steyartius in sensu quo fuerunt à Delatoribus descriptæ, & Pio V. oblata. Suarez in sensu obvio & naturali, quem reddunt verba à Pio V. relata. Tolerus & Vasquez aiunt plurimas confixas, non ob doctrinam, sed ob censuram acrimoniam, inusitatamve, vel nimis duram expressionem. Ripalda & Steyartius, omnes censuratas ob doctrinam, &c.

Ratio altera est, quia varii Recentiores, præsertim è Societate, quemadmodum Innocentii X. & Alexandri VII. Bullis abutuntur ad destruendam Gratiam per se efficacem, ipsiusque ad singulos actus necessitatem; ita Pii V. & Gregorii XIII. Bullis abutuntur ad destruendas præcipuas Moralis Christianæ regulas, à sanctis Patribus, & à divinis Scripturis traditas, ad stabilendamque novitias suas vel suorum laxitates, uti videre est in libro, cuius inscriptio est: *Propositiones per Belgium disseminate*, in quo pag. 40. veluti in Bajo damnatam Innocentio XII. deferunt propositionem istam: *Omnis amor humanus, vel est isti charitas* (generatim sumpta pro quocumque amore boni propter Deum) *vel cupiditas* (similiter generatim sumpta pro quocumque amore boni non propter Deum); *charitas quidem, si quid boni propter Deum diligit; cupiditas, si non propter Deum.* Sicut & istam Augustini: *si Gentilis nudum operuerit, an quia non ex fide peccatum est? prorsus in quantum non est ex fide peccatum est: non quia per se ipsum factum, quod est nudum operire, peccatum est, sed quia de tali opere non in Domino gloriari* (hoc est non referre in Deum) *solus impius negat esse peccatum.* Putant enim damnatam in 16. 22. & 23. Baii, licet sit ipsissima Augustini, præter parenthesis, qua hæc non in Domino gloriari, sic explicatur: *hoc est non referre in Deum.*

Paginâ quoque 45. similiter deferunt hanc, quæ totius vitæ christiænæ fundamentum continetur: *ad Deum omnes actiones nostras, actu vel virtute, referre tenemur.* Et hanc: *datur præceptum obligans sub veniali, referendi omnia opera deliberata in Deum.* Et istam: *omne opus, ut plene bonum sit, & ne venialiter quidem in eo delinquatur, debet ex charitate (generatim dicta ut supra) procedere, & per ipsam saltem virtualiter referri in Deum.*

Pag. 100. etiam hanc: *alienum est ab Ecclesiâ Romana mente proscribere eorum doctrinam, qui strictum agnoscunt præceptum, omnia opera deliberata, relatione actuali aut virtuali, referendi in Deum, saltem sub veniali.*

Pag. 112. ex Apostolo 1. ad Cor. 13. bene ducitur, nihil ad peccatoris justificationem prodesset susceptionem conjugiumque Sacramenti, sine amore Dei super omnia, sive prædominante. Et pag. 113. nulla attritio, ex solo timore pænæ, sufficit ad justificationem cum Sacramento. Et pag.

118. requiritur aliquis amor Dei super omnia ad justificationem etiam cum Sacramento. Et pag. 120. non sufficit ad obtinendam in Sacramento justificationem attritio formidolosa, ex solo gehennæ & penarum metu concepta. Item: sine amore Dei super omnia, nulla absolutio potest solvere à peccatis.

50 Pag. 118. contritio perfecta & imperfecta differunt penes majorem & minorem amorem: ita ut contritio perfecta dicatur, quæ oriatur ex charitate perfecta; attritio verò, quæ procedit ex charitate imperfecta, sive ex amore Dei propter se imperfecto. Et pag. 119. non quavis vera contritio, oriatur ex amore Dei super omnia, semper habet conjunctam remissionem peccatorum extra Sacramentum. Videtur (inquiunt) damnari in proposit. 31. 32. & 33. Baii.

51 Si omnes istæ propositiones in Bajo damnatæ sint, intolerandæ laxitates consequuntur; imò à plerisque focis admittuntur (pro ut in decursu operis apparebit) per quas tota Moralis Christiana funditus subvertitur in tantum, ut primum maximumque de diligendo ex toto corde Deo mandatum penè ad nihilum redigatur: fieri enim potest (secundum ipsos) ut salventur, post vitam horrendè flagitiosam, qui Deum propter se totà vità numquam amaverint. Quod licet admittere non erubescant, non solum piis auribus, sed ipsi quoque hæreticis tantum incutit horrorem, ut plurimum inde scandalizentur, causenturque justam se habere causam secessionis ab Ecclesia Romana, tamquam à Deo repudiata, eo quòd subtruerit (ut aiunt) Christianismi fundamenta per suorum Pontificum Decreta. Ita imprimis Molinæus in libro, quem *Traditiones Romanas* inscripsit. Ita etiam Drelincurius in libro hunc titulum præferente: *Licentia à Casuistis Communione Romanæ suis devotis concessa*. In Ecclesia Romana (inquit) creditur, salvari hominem posse, qui divini amoris actum in hac vità nunquam eliciuerit. Ita rursus Minister Jurius in libro intitulo: *Præservativum contra mutationem Religionis*, pag. 186. & seqq. Contritio (inquit) præclara res est; sed in locum ipsius magno infortunio, nescio quæ displicentiâ subrogata est, quæ dicitur attritio. Dolor est proveniens ex intuitu penarum inferni, absque interuentu amoris Dei... Attritio ista præceditur cum Sacramento sufficere ad justificationem, & per consequens ad salutem. Sic homo salvus & justus esse poterit; qui divini amoris actum nunquam eliciuit. Dicitur mihi quòd iste sit sensus quorundam particularium. Ita: sed isti particulares consent eundem esse Concilii Tridentini sensum, & indirectè Pii V. in Bulla contra Bajum... Ipsi Domini, circa hoc discordantes, ad concordiam inter se redibunt; si ipsis videbitur; priusquam nos ad reunionem invitent. Nam sine divorticulo ipsis denuntiamus, nunquam nos in eam Ecclesiam redituros, ubi toleramur, qui dicunt, posse hominem salvari; qui Deum totà vità suà non amaverit.

52 Denique R. P. Mathias Haufeur, Fratrum

Minorum Recollectorum Provincia Flandriæ olim Provincialis, Lectorque Jubilatus, qui acrem cum nostratibus hæreticis pro Catholica Fidei defensione colluctationem frequenter habuit, in Præfatione Apologetica pro consensu totius Ecclesiæ in doctrinam B. Augustini, contra calumnias hæreticorum, hanc (inter alias) calumniam ipsorum refert: *Novitatis ac dissensionis arguunt Ecclesiam Romanam, quasi hæc suis, suorumque Inquisitorum censuris in expressas B. Augustini sententiâs, deficiat à sensu Antiquitatis ad opiniones novitatis, & ab unitate doctrinæ ad dissensiones & rixas.*

Et reverà unum è præcipuis argumentis, quòs nostratès hæretici in Germania, Gallia, Anglia & Belgio arguunt Ecclesiam Romanam à prisca Veterum doctrinâ & fide ad Pelagianismum novitatesque defecisse, quoque Arminiani, Sociniani, aliique novissimi Pelagiani suadere conantur; Romanam Ecclesiam cum ipsis sentire, illud est, quòd Pius V. per Bullam suam Baii propositiones velut hæreticas, erroneas, &c. proscripserit; quòdque Gregorius XIII. & Urbanus VIII. id confirmaverint. Sic (cum ipsis) novissimè arguit Melchior Leydeckerus Ultrajectensis pseudo-Theologus in 1. disput. Historico-Theolog. de vario Jansenistarum fato, ubi blasphematur, quòd Ecclesiam Romanam à principio fides habuit; ac ista casta olim Virgo facta est fornicatrix perfida... dignaque evasit, quæ... accepto repudiis libello, caeleste divortium pateretur... maxime... proximo saculis per Bullas Pii V. Gregorii XIII. & Urbani VIII. contra propositiones Michaëlis Baii, contra quos Pontifices 2. disput. thesi 13. & 14. sic debaccharunt. *Aiqui non sic Pius egit ex devota in veritatem, gratia gloriam, & Christi meritâ pietati. Non se ostendit Gregorius Pastorem, &c... sed & datus erat Ecclesie Romana libellus repudiis, & debuit illam pacem facere, se planè excidisse ex gratia, Pelagianismum amplexam; qui Antichristi fides est, uti subruit fundamenta Christianismi.* Cùmque sibi in 3. disput. thesi 24. objecisset assertiones Illustrissimi Domini Bossuet, expressas in libro, cui titulus: *Exposition de l'Eglise Catholique*; anno 1679. à Papa & Cardinalibus approbatas, responderet, quòd istæ assertiones Bullam contra Baium reddunt evanidam, Patris horrorem regunt, &c.; sed non sic ut demonstrent injustam fuisse Protestantium ab Ecclesia Romana defectionem. Imò pergens in blasphemiam, adhuc dico (inquit) *justa fuit Petrum nostrorum ex Babele secessio... Frustrâ invitamur ad regressum, qui novimus Pontificia Curia solvas artes, dolos & fraudes. Si hæc asserta D. Bossuet Romana Ecclesia fides est, condemnentur antea evulgata Bulla contra Baium.* Verum quidem est blasphemias istas nihil aliud esse nisi calumnias: sed videant qui Ecclesiæ Romanæ Decretis, summorumque Pontificum Bullis abutuntur ut supra, an non ipsis Ecclesia Romana exprobrare possit cum Jacob Genes. 34. *inbassis me, & odiosam fecistis vobis.*

cinis nostris. Et cum Domino Deo in Prophetis, propter vos nomen meum blasphematur in Gentibus: Nam dum hæretici nova, sive de Gratia, sive de moribus, dogmata, Augustini aliorumque præcorum Patrum sententiis adversa, legunt in Libris Catholicorum, velut firmata per Bullas summorum Pontificum: ista est (inquiunt) novitia Ecclesiæ Romanæ doctrina, per quam ostendit se ab avita fide, veterisque doctrinæ puritate defecisse, cum eam in Decretis ipsius, seu Romanorum Pontificum Pii V. Gregorii XIII. Urbani VIII. Innocentii X. & Alexandri VII. usque adeo fundent Scriptores Romanæ Communionis, præsertim Jesuitæ, ut contrariam ab Ecclesiâ Romanâ censent esse damnatam.

55 Ecclesiæ proinde Matri suæ injuri sunt, qui suas ipsi de Gratia & moribus novitates laxitatesque tribuunt, contrariasque opiniones Decretis ipsius damnatas esse sustinent: Cum enim novitates illa laxitatesque divinis Scripturis, Augustinoque & aliis præcis Patribus contrariæ esse demonstrantur, Ecclesiâ hæreticorum ludibrio dictisque calumniis & blasphemis exponunt, eorundemque hæreticorum ad eandem Ecclesiâ regressum prorsus exosum reddunt & impediunt: tanto in eo ipsi reprehensibiliores, quanto certius est, nulum Augustinianæ nec præcorum Patrum doctrinæ, per laudatorum Pontificum Bullas illatum esse præjudicium. Id enim quoad doctrinam de Gratia Innocentius X. expressè declaravit, uti Christianissimi Regis Legatus scripsit ad Comitem de Brienne de data Romæ 16. Junii 1673. his verbis: „Sanctitas Sua... honorificentissimis verbis Doctores istos, qui vulgò S. Augustini Defensores dicuntur, profecuta est. S. Augustini ac S. Thomæ doctrinam, necnon efficacis Gratiæ dogma, Decreto suo minime damnari confirmavit, omnesque controversias eodem loco relictas dixit, quo sub Clemente VIII. & Paulo V. relictæ sunt. „ Nec istâ declaratione contentus, Cardinali Barberino jussit, ut suo nomine Præposito Generali Societatis injungeret, quatenus toti Societati per literas significaret, ne quis Bullâ suâ uteretur ad stabilendum ullum expunctis in Scholis controversis. Quod se executum fuisse laudatus Cardinalis R. P. Eginaldi certiore fecit, prout in Diario suo Sanctamorus testatur. Quoad doctrinam verò de moribus, v. g. de charitate, Pius V. Gregorius XIII. & Urbanus VIII. expressè addiderunt, nonnullas ex propositionibus à se damnatis aliquo pacto sustineri posse, quia non ignorarunt nonnullas ex traditis à Bajo, ex Augustino aliisque præcis Patribus desumptas esse, quas ut demonstrarent à se non damnari in sensu ipsorum, propterea maxime clausulam illam adjecerunt.

CAPUT IV.

Regula recta, plana & expedita, quâ damnatarum à Pio V. propositionum sensus damnatus à non

damnato optime discernitur, est, quòd sensus damnatus non semper petendus sit ex libris Baii, seu aliorum Assertorum, sed ex propositionibus ipsis, prout in Bulla Pii V. exhibentur: ita ut propositiones illa, quæ damnatae sunt quoad doctrinam, censenda sint damnatae in sensu naturali & obvio quem propositiones illa reddunt, vel secundum se spectata (si sic reddant sensum pravum, vel in Ecclesiâ peregrinum) vel ad invicem collata, si saltem sic sensum pravum vel peregrinum reddant.

Hic regula quoad substantiam subscribitur 56 Suarez de Gratia Prolegom. 6. c. 2. ubi dicit damnatum earum sensum posse ex verbis ipsis à Pontificibus velatis factis colligi, sine Assertorum integrâ lectione, & antecedentium & consequentium nova collatione. Cujus hanc reddidit rationem, quia lectio illorum librorum nobis est prohibita. Ergo interclusa nobis est via & ratio assequendi proprium sensum damnatum ex libris ipsorum. Et sic non possemus ex illa Bulla firmum argumentum contra aliquam opinionem sumere, si non aliunde quam ex libris ipsorum sensum damnatum possemus eruere. Igitur necessarium est alio indicio uti, ad discernendum sensum damnatum. Duo autem ad id indicia videntur esse præcipua (ait Suarez.) Unum est, si verba à Pontificibus relata in una significatione referant sensum non discrepantem à doctrinâ Ecclesiæ & Theologorum, in alia verò novam & insuetam doctrinam contineant: tunc enim manifestum est damnatam esse propositionem, prout continet peregrinam & insuetam in Ecclesiâ doctrinam, non verò in alio sensu à Catholicis recepto. Alterum indicium est, si unus iste sensus cohereat cum aliis assertionibus in eadem Bulla damnatis, non verò alter, tunc enim clarum etiam est propositionem in priori sensu... damnari. Et hanc conjecturam maxime spectandam esse, & præ oculis habendam moneo.

Probat ergo 1.º allata regula bonitas, 57 quia ex una parte per eam certus habetur index damnati sensus propositionum, de quibus est quæstio. Debet autem certus index haberi, ne Pontificia damnatio maneat ambigua, litibusque & controversiis obnoxia; fructu proinde vacua. Ex alia verò parte certus index melius designari non potest, quam per assignatam regulam: cum damnati sensus index alius esse nequeat, nisi vel libri Assertorum, vel Bulla. Certum verò est quòd libros Assertorum Pius V. noluerit esse indices: cum indicem damnati sensus oporteat esse notum, & ad ipsum liber esse debeat recursus. Ad libros verò Assertorum liberum recursus Pius V. esse noluit, dum eorum lecturam prohibitam esse voluit. Noluit etiam libros ipsorum esse notos, imò ne ipsos quidem Assertores: si enim notos esse voluisset, ipsos designasset, expressissetque: non designavit autem, neque expressit. Solam proinde Bullam suam voluit nobis esse indicem à S. Sede propositum, solas per consequens